

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 706/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., advokátkou, Hlavná 45, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoCsp/42/2022-237 z 31. januára 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/126/2023 z 20. februára 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. júna 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu č. k. 27CoCsp/42/2022-237 z 31. januára 2023 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/126/2023 z 20. februára 2025 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhujú napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Domáhajú sa tiež priznania náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupovali v postavení žalovaných v 1. a 2. rade v spore o zaplatenie 965,61 eur s prísl. z titulu úhrad zálohových platieb za služby spojené s užívaním bytu vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27Csp/72/2020. Okresný súd rozsudkom z 25. mája 2022 uložil sťažovateľom povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť

žalobcovi 965,61 eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd na odvolanie sťažovateľov napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %. Odvolacie námietky žalovaných považoval za neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave. Skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami strán a vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil v súlade s § 191 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver. Stotožnil sa tiež s dôvodmi napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP).

4. Osobitne k odvolacej námietke o rozhodnutí veci zaujatou sudkyňou (odôvodnenej tým, že sudkyňa sťažovateľom svojvoľne, účelovo, úmyselne, vedome a cielene odoprela právo na spravodlivé šetrenie, dokazovanie a spravodlivý proces, svojím správaním a konaním manifestovala nadradenosť a silu, moc a aroganciu voči nim a že konala neodborne a nepripravene) odvolací súd uviedol, že procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý na takúto námietku neprihliadal, bol správny, keďže zodpovedá § 53 ods. 3 CSP. Aj podľa odvolacieho súdu námietky žalovaných smerovali len k procesnému postupu sudkyne a k jej rozhodovacej činnosti. Z obsahu spisu nezistil skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybníť objektivitu sudkyne. Sudkyňa sa vyjadrila, že žalovaných pozná iba z úradnej činnosti a nemá žiaden vzťah k stranám sporu. Odvolací súd vyhodnotil dôvody žalovaných ako nespokojnosť s hodnotením dôkazov a rozhodnutím sudkyne, čo sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovacej činnosti, ktoré nie sú dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 49 ods. 3 CSP).

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaní sťažovatelia podali dovolanie, ktoré odôvodnili vadami uvedenými v § 420 písm. e) a f) CSP.

6. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. e) CSP (vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd) dovolací súd v napadnutom uznesení uviedol, že dôvody uvádzané v námietke zaujatosti sudkyne súdu prvej inštancie podanej sťažovateľmi sa všetky týkali jej procesného postupu a jej rozhodovacej činnosti, čo nie sú dôvody na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu (§ 49 ods. 1 CSP). Keďže dovolací súd (podobne ako pred ním súd odvolací) nezistil skutočnosti odôvodňujúce vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania sporu, považoval tvrdenie dovolateľov o existencii vady zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e) CSP za neopodstatnené, a preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

7. Ako dôvod dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP sťažovatelia namietali predovšetkým postup súdu prvej inštancie, ktorý pokračoval v konaní aj napriek nimi podanej námietke zaujatosti konajúcej sudkyne, pojednával a vec aj rozhodol, pričom ich nepoučil o tom, že pojednávanie vykoná aj v ich neprítomnosti a že si môžu z pojednávania vyhotoviť zvukový záznam. Porušenie práva na spravodlivý proces vidia aj v tom, že napriek tomu, že išlo o konanie, v ktorom boli

slabšou stranou (spotrebiteľia), nebola im poskytnutá dodatočná ochrana, keďže neboli riadne poučení a súd sám nevykonal dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

8. Dovolací súd sa [s prihliadnutím na svoj záver k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP] stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie postupoval podľa úpravy v § 53 ods. 3 CSP správne, keď na námietku zaujatosti podanú žalovanými neprihliadol a vec nepredložil nadriadenému súdu. O tomto súd prvej inštancie informoval žalovaných listom z 23. mája 2022, v ktorom im oznamoval aj to, že napriek ich žiadosti o odročenie pojednávania určeného na 25. máj 2022 sa toto bude konať, pretože dôvody, pre ktoré žiadali odročiť pojednávanie, nepovažuje za dôležité. Súd oznámenie zaslal žalovaným poštou, pretože títo si nesplnili povinnosť vyplývajúcu stranám z § 183 ods. 4 CSP (uviesť v návrhu na odročenie pojednávania telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ich bolo možné upovedomiť o rozhodnutí súdu o tomto ich návrhu), čím sami zmarili možnosť oboznámiť sa ešte pred pojednávaním s rozhodnutím súdu o ich návrhu na jeho odročenie. Ak sa napriek tomu na pojednávanie dostavili (a dobrovoľne z pojednávacej miestnosti odišli), pojednávanie o veci v ich neprítomnosti (na ktorom došlo aj k rozhodnutiu v spore) nie je možné považovať za porušenie ich práva zúčastniť sa pojednávania.

9. Námietkami k zhotovovaniu obrazovo-zvukového záznamu z pojednávania a s nim súvisiacemu poučeniu sa dovolací súd vecne nezaoberal, pretože ich sťažovatelia neuplatnili v odvolaní. Úlohou dovolacieho súdu je posúdiť, či namietané argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Nie je zmyslom dovolania, aby sa dovolací súd zaoberal podstatnými argumentmi a návrhmi, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní. Spôsobilým predmetom dovolacieho konania sú len také námietky, ktoré dovolatelia uplatnili už v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohli, a tak poskytli príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

10. K argumentácii sťažovateľov, že ako spotrebiteľia neboli riadne poučení o svojich procesných právach súdom prvej inštancie, dovolací súd uviedol, že táto námietka taktiež nebola uplatnená v odvolaní, ale vzhľadom na to, že tu ide o spor s ochranou slabšej strany, dovolací súd túto námietku preskúmal a z obsahu spisu zistil, že nie je dôvodná. Dovolací súd konštatoval, že sťažovateľom bolo spolu s platobným rozkazom 26. januára 2021 a 10. februára 2021 zaslané písomné poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a o ich procesných právach a povinnostiach podľa § 292 CSP, konkrétne podľa § 89, § 291, § 95 ods. 1, § 125, § 16, § 52 ods. 1, § 49, § 53, § 52 ods. 2, § 58, § 107 ods. 2, § 106 ods. 1 písm. a), § 116, § 111, § 112, § 113, § 102 ods. 1 a 3, § 101, § 150 ods. 1, § 182 ods. 1, § 324 ods. 1, § 325 a § 148 CSP a podľa ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov o práve na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo Centrom právnej pomoci, ak spĺňajú podmienky na jej poskytnutie podľa tohto zákona. Uviedol, že aj keď v prípade poučovacej povinnosti súdu vo vzťahu k slabšej strane v súdnom konaní treba trvať na dôkladnom poučení umožňujúcom efektívnu ochranu jej práv, dovolací súd v poučení súdu prvej inštancie nezistil nedostatky s potenciálom znemožnenia uplatňovania práv žalovaných sťažovateľov, ktorí ani v dovolaní neuviedli, o akom procesnom práve neboli poučení.

11. V súvislosti so svojím postavením spotrebiteľov žalovaní namietali aj nedostatky vo vykonanom dokazovaní, keď súdy podľa § 295 CSP nevykonali dôkazy, ktoré síce nenavrhlí, ale ktoré boli povinné vykonať, pretože boli pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné, dovolací súd uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie svoj záver o nepotrebnosti vykonania výsluchu svedkov a oboznámenia sa so zvukovým záznamom zo schôdze vlastníkov bytov odôvodnil (čo v súvislosti s konkrétnymi odvolacími námietkami žalovaných považoval za dostatočné aj odvolací súd), pričom dovolatelia potrebu doplnenia dokazovania nepreukázali, a preto ich dovolanie ani v tejto časti nebolo podľa dovolacieho súdu dôvodné.

12. Sťažovatelia za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP považovali aj to, že im súd prvej inštancie na ich žiadosť nezaslal zvukové záznamy a zápisnicu z pojednávania, a preto si nemohli účinne uplatňovať svoje práva v spore. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolací súd uviedol, že aj keď žiadosti sťažovateľov o zvukový záznam a zápisnicu nebolo vyhovené a išlo o nesprávny postup súdu prvej inštancie, podľa dovolacieho súdu to nie je možné považovať za postup znemožňujúci sťažovateľom realizovať ich práva a brániť sa účinne proti rozsudku súdu prvej inštancie, a už vôbec nie v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože táto žiadosť bola súdu prvej inštancie doručená až po tom, čo podali odvolanie a uplynula im lehota na podanie odvolania.

13. Najvyšší súd preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP (ako neprípustné).

II.

Argumentácia sťažovateľov

14. Sťažovatelia namietajú, že došlo k nesprávnemu a nezákonnému postupu okresného súdu, keď na pojednávaní 25. mája 2022 ani predtým a ani po ňom neboli riadne poučení v súlade s Civilným sporovým poriadkom o svojich procesných právach a povinnostiach. Uvedený nedostatok nebol odstránený ani v konaní pred odvolacím súdom, ktorý sa námietkami sťažovateľov o odopretí ich procesných práv zaoberal iba okrajovo a čisto formalisticky.

15. Podľa názoru sťažovateľov nimi podaná námietka zaujatosti sudkyne okresného súdu bola dôvodná a bolo jeho povinnosťou ju predložiť nadriadenému súdu na preskúmanie a rozhodnutie o nej. Keďže okresný súd vo veci sťažovateľov takto nepostupoval a odvolací súd ho v tomto smere podporil, došlo aj týmto postupom k zásahu do ich práva na spravodlivý súdny proces.

16. Dovolací súd ani odvolací súd podľa názoru sťažovateľov neaplikovali § 290 a nasl. CSP na prejednávanú právnu vec, neskúmali a ani nezistili nedostatky týkajúce sa splnenia rozšírenej poučovacej povinnosti okresného súdu sťažovateľom.

17. Napadnuté uznesenie dovolacieho súdu trpí podľa názoru sťažovateľov vadou nedostatočného odôvodnenia, je nepreskúmateľné a arbitrárne. Odôvodnenie v tom zmysle, že je v právomoci konajúceho súdu, aby posúdil či, ktoré a akým spôsobom vykoná dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, ako aj konštatovanie, že súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania, je dôsledkom aplikácie výlučne všeobecných procesnoprávných predpisov upravujúcich civilné sporové konanie, bez zohľadnenia osobitnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku o tzv. spotrebiteľských sporoch.

18. Nakoniec sťažovatelia dovolaciemu súdu vytýkajú nesprávne právne posúdenie ich procesnej námietky v súvislosti s nedoručením zvukových záznamov a zápisníc.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

20. Z čl. 127 ods. 1 ústavy *in fine* vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohli podať sťažovatelia dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského sťažovatelia dovolanie podali, argumentujúc vadami zmätočnosti podľa § 420 písm. e) a f) CSP.

21. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti preskúmal dovolacie námietky sťažovateľov a zistil, že sa prekrývajú s argumentáciou v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

22. Dovolací súd na základe obsahu dovolania dospel k záveru o neprítomnosti vytýkaných väd, preto dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako neprípustné.

23. Keďže argumentácia tejto časti ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciu uvedenou v dovolaní, právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľov robí ústavnú sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu neprípustnou. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu:

24. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

25. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142

ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

26. Sťažovatelia namietané porušenie označených práv odôvodňujú predovšetkým nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj nesprávnym právnym posúdením ich procesnej námietky v súvislosti s nedoručením zvukových záznamov a zápisníc a nesplnením rozšírenej poučovacej povinnosti okresného súdu.

27. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu v zmysle argumentácie sťažovateľov uplatnenej v ústavnej sťažnosti a bez potreby bližšej citácie poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia v súvislosti s námietkami k zhotovovaniu obrazovo-zvukového záznamu z pojednávania a s ním súvisiacemu poučeniu (bod 9 tohto rozhodnutia), ktoré považuje za ústavne akceptovateľné.

28. Právny záver dovolacieho súdu, že v súvislosti s rozšírenou poučovacou povinnosťou súdu prvej inšancie (pričom túto námietku posudzoval napriek tomu, že ju sťažovatelia neuplatnili v odvolaní) nezistil nedostatky s potenciálom znemožnenia uplatňovania práv žalovaných sťažovateľov, vyplývajúci z bodu 30 napadnutého uznesenia, ústavný súd považuje v okolnostiach posudzovanej veci (s poukazom na bod 10 tohto uznesenia) za udržateľný.

29. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd (s poukazom na body 8 až 12 tohto rozhodnutia) odmietnutie dovolania sťažovateľov odôvodnil primeraným spôsobom. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľov, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

30. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania sťažovateľov, majú oporu v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení ústavný súd považuje za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľov.

31. Dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasni skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

32. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením dovolacieho súdu a obsahom označených práv sťažovateľov neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

33. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu